

'PICASSO İLE İLGİLİ 100 PUL ÇIKMIŞSA 100'ÜNE DE SAHİBİM!'

Yayın Adı : Milliyet Sanat

Sayfa : 44

Tarih : 01.01.2009

İli : İstanbul

Periyod : Aylık

Tiraj : 8.138

1/2

PLASTİK SANATLAR SÖYLEŞİ

Pablo Picasso'nun tüm pulları Artam'da.

TÜRKİYE'NİN en eski müzayedecilerinden biri Turgay Artam. 1981 yılında Ankara'da kurduğu Antik A.Ş. bugüne kadar tam 255 müzayedeye imza attı. Şimdilerde ise Turgay Artam'ın koleksiyonerlik yönünü keşfediyoruz bir sergi sayesinde. Artam'ın 20 yıldır topladığı pullar "Filatelide Sanat" adı altında 7 Ocak'tan itibaren Galeri Işık Teşvikiye'de sergilenecek.

Tarih öncesindeki mağara resimlerinden 20. yüzyıla kadar uzanan tabloların yer aldığı pullar sayesinde sanat tarihinde bir gezintiye çıkmış olacak izleyici. Sergi, ünlü ressamların pulları, bir posta pulunun veya posta pulu serisinin satışa sunulduğu ilk gün zarfa yapıştirilerek damgalanması ile hazırlanan zarf olarak tanımlanan 'ilk gün zarfı', bir diğer deyişle FDC'ler ve ilk gün damgalı pulun üzerindeki resmin aynısının karta basılması ile oluşan 'kart maksimum'ların da aralarında bulunduğu pek çok filatelik malzemeyi içeriyor.

44 Türkiye'de beş, altı üniversiteyi gezecek olan sergi, 2014 yılından itibaren Amerika'da 4 müze ve 6 üniversitede sergilenecek. Turgay Artam, bu koleksiyonunu ileride bir müze çatısı altında toplamayı çok istiyor.

Artam'ın hayatında aslında her şey pul koleksiyonculuğuyla yani filateli ile

Milliyet Sanat Ocak 2009

"Picasso ile ilgili 100 pul çıkmışsa 100'üne de sahibim!"

YASEMİN BAY

yasemin.bay@milliyet.com.tr

Antik A.Ş.'nin sahibi Turgay Artam, koleksiyonerlik yönünü ortaya koyuyor "Filatelide Sanat" adlı sergisiyle. Mağara resimlerinden 20. yüzyıl sanatına kadar uzanan tabloların pullarının görülebileceği sergiyi Turgay Artam'la konuştuk.

Michelangelo'nun pulu ve kart maximumu.

başlamış. Devamı da gelmiş... Turgay Artam hem sergisini anlatıyor hem de koleksiyonerliği; öncesiyle, sonrasıyla...

Antika ve sanata olan ilginiz nasıl başladı?

11 yaşında babamın bir arkadaşının sayesinde pul koleksiyonu yapmaya başladım. Sonra bu hobilikten çıktık, profesyonel hale geldi. Ankara'da ilk

işyerim olan galeriyi açtım. 9 metrekarelik bir yerdik; pul ve para üzerineydi. Bir gün ilginç pullar ve paralar geldi, bunlar için müzayedeye yapmak gerekiyordu. Büyük bir otelde müzayedeye yapmalıydık dedim.

O zaman sizin ilk müzayedenez pullar ve paralar üzerineydi.

Sadece filateliyle ilgili olacaktı fakat insanlar madem böyle bir şey yapıyorsun içine antika objeler de kat dediler. 1981 yılında müzayedeyi yaptım. Ankara tarihindeki ilk müzayedeydi bu.

Neden özellikle sanat pulları topluyorsunuz?

Antika ve sanat işleri nedeniyle sürekli yurtdışına gidiyorum, müzeleri, sergileri geziyorum. Bütün eserlere hayranlıkla bakıyor insan. Ama biliyorsunuz bugün artık yurtdışında müzelerle girmiş olan klasik resimlerin fiyatları inanılmaz boyutlarda. Böyle bir şeye sahip olamayacağıma göre ben buna pullarla sahip olayım dedim. Ve dünyada ne kadar önemli tablo varsa bunların pullarının hepsine sahip oldum. Mesela dünyada Picasso ile ilgili 100 pul çıkmışsa 100'üne de sahibim. Ayrıca dünyada mozaikle ilgili çıkmış tüm pullar da var bende.

Türk ressamlar da var mı koleksiyonunuzda?

Evet mesela Nazmi Ziya, Halil Paşa Avni Lifij, Fikret Mualla, Hikmet Onat, İbrahim Çallı... Bu pulları arasanız bulamazsınız

'PICASSO İLE İLGİLİ 100 PUL ÇIKMIŞSA 100'ÜNE DE SAHİBİM!'

Yayın Adı : Milliyet Sanat

Sayfa : 45

Tarih : 01.01.2009

İli : İstanbul

Periyod : Aylık

Tiraj : 8.138

2/2

Turgay Artam

"Borsadan kaçan sanat eseri ya da antika alıyor"

Ekonomik kriz ortamında doğru bir yatırım mıdır sanat?

Biz bugüne kadar pek çok kriz yaşadık. Fakat bu son kriz dahil hiçbirinden etkilenmedik. 15 gün önce müzayedemiz vardı, tüm eserler rekor fiyatlara satıldı. Avrupa, Asya ve Amerika'daki müzayedelerde de iyi satışlar yapılıyor. Zaten krizlerde daha çok eser ortaya çıktığı söyleniyor. O zaman da alıcı için krizler, fırsat oluyor. Borsadan kaçan sanat eseri ya da antika alıyor. Antika ve sanat eserinden hem para kazanıyor hem keyif alıyorsunuz. Bugün, çağdaş resim, geleceğin yatırımı.

çünkü belirli bir zaman sonra tedavülden kalkıyor. Toplamda 5 bin kadar pul var.

Bunları sergilemeye nasıl karar verirsiniz?

Bunları sergileyerek insanların az parayla da önemli şeyler yapabileceklerini göstermek istedim. Koleksiyonculuk bu ülkede ne kadar gelişirse, özel müzeler de çoğalır. Koleksiyonlar sergilendiği zaman güzel oluyor. Çünkü insanlarla paylaşarak onları da teşvik etmiş oluyorsunuz. Mesele çok eskiden hat sanatı satılmazdı. Ne zaman ki Sakıp Sabancı'nın hat koleksiyonu yurtdışında sergilenmeye başladı ve ilgi gördü, o zaman insanlar biz de toplayalım dedi. Şu anda Sabancı'nın hat koleksiyonunu geçen koleksiyonlar yapıldı.

Türk koleksiyonerlerini nasıl değer-

"BÜTÜN DÜNYADA HER PAHALI ESERİN SAHTESİ VAR. LOUVRE'DAN METROPOLİTAN'A KADAR MÜZELERİN İÇİNDE BİLE SAHTE TABLolar GÖREBİLİRSİNİZ. HER DÖNEM BU SAHTELER OLACAKTIR."

Mucha'nın pulları da Turgay Artam'ın koleksiyonunda.

lendiriyorsunuz?

27 sene önce yok denecek kadar azdılar. O dönem tablo ya da tombak gibi değerli bir şeyi satmakta bile çok zorlanıyorduk. Fakat son 15 senedir Türkiye'de koleksiyon yapanların sayısında inanılmaz bir artış oldu.

Neden?

Özellikle Özallı yıllardan sonra ekonominin biraz hareketlenmesi, insanların yurtdışına daha çok çıkması, koleksiyon sergilerini görmeleri onları teşvik etti. Paraları oldu; yurtdışında müzeleri, sergileri görünce hem yatırım hem de koleksiyon amacıyla eser toplamaya başladılar.

Türk koleksiyoneri nasıl bir tablo çizer?

Öncelikle bende de olsun diye ya da gösteriş için alıyorlar. Sonra bakıyorlar ki bu iş ciddi. Hemen hemen yarısından fazlası koleksiyonculuğa yöneliyor. Bizim tavsiyemiz şu oluyor: "Önünüze gelen her şeyi almayın. Bilinçli bir şekilde eser toplayın."

Yurtdışında sanatçıların birçoğu koleksiyon yaparak paralarını 5'e 10'a katlar. Mesele Alain Delon, bilinçli bir şekilde Bugatti heykelleri topladı; 10 sene sonra koleksiyo-

nunu açık artırmaya çıkardı. Satın aldığı fiyatın 10 kat daha fazlasına satıldı. Keşke Türkiye'de de böyle olabilse.

Türkiye'de müzayedeciliğin şu anda bulunduğu noktayı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Maalesef her şey doğru olmuyor. Biz buraya iki günde bir simit alıyoruz. Bu simidi yiyen herkes "Nereden aldınız?" diye soruyor. Bizim aldığımız simit, odun fırınında pişiyor. Oysa şimdi birçok yer elektronik fırınlarda simit yapıyor. Haliyle ikisinin lezzeti aynı olmuyor. Adamın biri simit sarayı açıyor; o iş yapıyor diye simit sarayı adında başka yerler açılıyor. Müzayedede de aynı şey söz konusu. Bunların birçoğunun hatalı işlemleri oluyor zaman zaman. Kültür Bakanlığı'na müracaatlarda bulunduk. Bakanlığın bunlara çeki düzen vermesi gerek.

Şu anda ben istesem müzayedede evi açabilir miyim?

Hemen açabiliyorsunuz.

Oysa Fransa'da şöyle oluyor. Müzayedede salonu açabilmek için aynı noterlik gibi bazı kişilere yetki vermişler. Ancak o ölürse hakları başka birine geçebiliyor. Burada ise herkes yapıyor. Yapmamasından yana değiliz ama belirli kuralları olması gerekiyor.

Sıkça sahte eser haberi duyuyoruz...

Bütün dünyada her pahalı eserin sahtesi var. Louvre'dan Metropolitan'a kadar müzelerin içinde bile sahte tablolar görebilirsiniz. Sahteler her dönem olacaktır. Biz çeşitli önlemler aldık. Değişik uzmanlarla çalışıyoruz. Uzmanlar birbirlerinden haberi olmadan esere bakıyor. Hem alıcı hem satıcı için güveni ortada tutmalıyız. Biz dengeyiz çünkü.

Ekspertiz sorunu mu var Türkiye'de?

Biz öyle bir sorun yaşamıyoruz. Ama simit sarayı gibi müzayedede evi açanlar yaşıyor. Hayatında görmediği tabloları satmaya kalkıyor adam. O eserin ekspertizini kimin yapacağını bilmiyor. Bizde herkes her şeyi biliyorum diyor. Halbuki yurtdışında bir ekspertiz sadece belirli bir dönemi hatta bazen sadece bir ressamı inceler. Her şeyin uzmanları var, bunlara danışmak gerekiyor. ■